

Birleşmiş Milletler

Dünya Gençlik Raporu

Yönetici Özeti

Birleşmiş Milletler Ekonomik ve Sosyal İşler Departmanı tarafından hazırlanmış olan Dünya Gençlik Raporu: Gençlerin Sivil Katılımı, genç insanların ekonomik, politik ve toplumsal hayata katılımlarını incelemektedir. BM ESİD (UN DESA) ekonomik, sosyal ve çevresel alanlardaki küresel politikalar ve ulusal eylemler arasında bir ilişki kurmaya çalışır. İki yılda bir yayınlanan BM Dünya Gençlik Raporu, gençliğin katılımı üzerine taze bakış açıları ve inovatif fikirler sunarken, gençler ve hükümetler arasında diyalog, müzakere ve politika için itici gücü olan bir araç olarak kullanılması hedeflenmektedir. Bu rapor gençlerin sivil katılımına dair hükümetler, genç insanlar ve araştırmacılar tarafından artan politika odağı ve büyüyen ilgiye cevap niteliği taşımaktadır. Rapor, ekonomik politik ve toplumsal katılıma dair sağlam ve çeşitli bakış açılarından tematik öngörüler ve uzman görüşleri içermektedir.

Gençliğin Ekonomik, Politik ve Toplumsal Hayata Katılımı

Gençlik döneminden yetişkinliğe geçiş dönemi daha fazla ekonomik bağımsızlık, politik dahiliyet ve toplumsal hayata katılımı karakterize eden önemli bir dönemi işaret eder. Bu katılım sadece bireyi ve içerisinde bulunduğu toplumu değil, aynı zamanda genç kadın ve erkeklerin gençlik-ile-alakalı politikaların geliştirilmesi ve formüle edilmesi süreçlerine dahil olmasında itici bir güç olabilir.

Fakat, bir gencin karar alma mekanizmalarına verimli bir şekilde katılma becerisi, içerisinde yaşadığı sosyoekonomik ve politik çevreye çokça bağlıdır. Örneğin, ücretsiz ve açık internete erişim, politik gösteriler ve barış inşası girişimleri bireylere ve topluma uzun dönemli faydalar sağlayacağı gibi, eli yüzü düzgün iş olanaklarının eksikliği, emek haklarına kısıtlı erişim ve sosyal hizmet harcamaları uzun dönemde gençlerin hayat boyu katılımına olumsuz etkilerde bulunabilir. Bu durumlar aynı zamanda kalkınma ve daha geniş bakmak gerekirse sosyal dahil etme üzerinde uzun dönemli olumsuz sonuçlar verebilir.

Ekonomik Katılım

Genç İşsizliği : Süregelen meydan okuma

İşsizlik dünya genelinde 73 milyon genç insanı etkilemektedir.¹ Bazı gelişmiş ülkelerde, genç işsizliği oranı %50'lere kadar tırmanmış durumda.² Düşük ve orta gelire sahip ülkelerde, resmi olmayan sektörlerde eksik istihdam gençlerin karşılaştığı birincil istihdam sorunu olarak düşünülmektedir. Sonuç olarak, bugün birçok genç için, düzgün istihdam fırsatlarının olmaması ekonomik katılım anlamında daha fazla sorunsal oluşturmaya başlamaktadır. Bunun yanı sıra, eğitimdeki ve becerilerdeki yetersizlikler, girişimcilik için yetersiz desteğin olması ve azalan işçi hakları gençlerin ekonomik katılımına derin bir şekilde tesir eder. Bu sorunlara atfen, bir takım üye ülkeler, gençlerin iş imkanları yaratması, kendi yeterliliklerini güçlendirmesi ve eğitim alması için güdümlü genç istihdamı politikaları ve stratejileri geliştirmişlerdir. Çoğu üye ülke ulusal gençlik politikalarını, stratejilerini ve planlarını, genç işsizliği ve eksik istihdamla mücadele etmek üzerine merkeze koymaktadır.³

Staj

Gençler, giderek daha fazla emek piyasasına geçiş olarak stajyerliğe başvuruyorlar. Günümüzün kısıtlı istihdam olanakları içerisinde, staj gençlerin mesleki bilgi ve becerilerini geliştirebilmesi için eşsiz bir fırsat sunmakta. Günümüzde mevcut kısıtlı istihdam olanakları, staj gençlere mesleki bilgi ve beceriler kazanması için mükemmel bir fırsat sunmakta. Fakat geçtiğimiz yıllarda yaşadığımız ekonomik kriz, dünyanın çeşitli yerlerinde stajyerliğin istihdam sistemi içerisinde oynadığı rolü değiştirmiş bulunmaktadır. Sayısı gittikçe artan şirketler ve organizasyonlar yeni mezunlar için tam-zamanlı ve ücretsiz staj imkanları sunmakta. Bu gibi durumlarda stajyerlik belirli eğitimsel çıktılarına sahip olmamakta ve çoğu örnekte stajyerler normal tam zamanlı çalışan yerine ikame edilmekte. Buna ek olarak, artık gençler peş peşe kariyer merdivenine ayak basabilmek için ücretsiz veya düşük ücretli staja yönelmeleri alışılmış bir durum. Gençleri ekonomik hayata daha iyi hazırlamaktan uzakta, ücretsiz stajlar gençleri ekonomik olarak korunmasız bırakma potansiyeline sahip. (Hatta stajı ilk başta dahil olmasaydı daha iyi bile olabilirdi) Çoğu örnekte, genç ücretsiz çalışan stajyerler normal çalışanların sahip olduğu sağlık sigortası gibi haklara ve yetkilere sahip olamamakta. Bu yüzden, bir çok genç emek piyasasına sömürülmeden adım atabilmek için daha kuvvetli düzenlemeler ve kaliteli staj için temel ölçütler geliştirilmesini talep etmekte.

Girişimcilik

Gençler emek piyasasına gecikmeli veya aksak bir biçimde dahil oldukları için, hükümetler genç girişimciliğini teşvik etmeye odaklanmış durumdadır. Girişimciliğin bir çok genç için gerçek istihdam olanağı ve fırsatı sağlama kapasitesi bulunmaktadır. Fakat, gençleri girişimcilikte teşvik etmeye odaklanırken daha geniş ve dirençli istihdam stratejileri geliştirilmezse, bu yapılan teşviğin amacına ulaşması pek mümkün olmayacaktır. Üstelik, bu durum kamunun ve özel sektörün iş yaratma ve emek piyasası icraatları gibi sorumluluklarını gençlerin üzerine yıkmakta, ve bu durum birçok genci savunmasız bırakmakta. Gerçekte, gençlerin kendi işlerini kurmaları yetişkinlere göre daha olası olsa da, birçok ülkede ve bölgede çeşitli sorunlarla karşılaşmaktalar. Gençlerin karşısına çıkan belirgin problemlerden biriside, iş kurmaya çalışan gençlerin kredi, borç veya diğer finansal kaynakları teminat altına alamaması ve genellikle finansal hizmetleri verimli olarak nasıl kullanacaklarına dair bilgi ve becerilerinin eksik olması. Çok az sayıda finansal hizmet kurumu genç girişimcilerin ihtiyacını karşılamakta. Gençler çoğunlukla kendi şirketlerini kurarken gerekli fon kaynaklarını ailelerinden ve arkadaşlarından sağlamakta.⁴ Gençlerin girişim çabalarında başarıya ulaşması için finansal hizmetlere erişebilirliğin artırılması ve daha katılımcı düzenlemelere sahip bir çevre gerekmektedir.

Sendikalar

Dünyanın çoğu yerindeki yüksek genç işsizliği ve eksik işgücü sebebiyle, gençler yetkiye ve sağlık sigortası gibi faydalara sahip olan kaliteli işler bulmakta giderek daha da zorlanıyorlar. İşverenler, gençlerin müzakere edecek pozisyonları olmadığından ve kendi durumlarını geliştirmek adına kolektif müzakere için herhangi bir örgütlenmeye gitmediklerinden genç işçilere kariyer güvenliği, sağlık sigortası, emeklilik şemalarına sahip olmayan işler sunabilmenin avantajını yaşıyor.⁵

Sonuç olarak birçok genç istikrarsız çalışma koşullarına sahip, kısa dönemli, kontratsız, emekliliğe dair az veya hiç bir katkısı olmayan, sağlık sigortasız ve işsizlik sigortasız olarak çalışıyor. Bu durum gençlerin finansal olarak güvenli bir geleceği planlamasına engel oluyor. Gençlerin güvenli, uzun-dönemli istihdam oranı azaldıkça, sendikalara katılımı da azalmakta. Günümüzde ekonomik hayata katılım genellikle iş verenlerin koyduğu şartlar altında gerçekleşiyor.

Politik Katılım

Küresel olarak, gençlerin kurumsal politik süreçlere ve politika yapım süreçlerine katılımı ve temsileti görece düşüktür. Bir grup olarak gençler, dünya genelinde meclise dahilîyet ve siyasi parti katılımı üzerinden görebileceğimiz gibi resmi politik yapılarda yeteri kadar temsil edilmemektedir.

Seçimler ve Katılım

Geçtiğimiz on yıllardır gençlerin seçime dair süreçlere katılım oranları düşmektedir. Gençlerin seçime katılım oranları, yetişkinlere görece daha düşük olmakla beraber, gençler siyasi partilere daha az dahil olmaktadır. Küresel finansal ve ekonomik krizin geçmek bilmeyen etkisi çoğu genç için geleneksel yönetim kurumlarının ve seçim katılımının anlamlı bir politik katılım için verimsiz araçlar olduğu hissini yoğunlaştırdı. Bu kopukluk hissi genç oyverenler için kurumsallaşmış süreçlerden soyutlanmaya ve ilgisizliğe sebep oldu. Bu sebeple bir çok genç alternatif politik katılım methodlarına yöneldi.⁸

Protestonun Gücü

Gençler protestolar ve gösteriler aracılığıyla değişimi getiren enstrümanlar olarak karşımıza çıkmaya başladılar ve otoriter rejimlerin güçlerini elinden aldılar. Bu sayede halihazırda var olan yapıları, kuralları ve gençlerin yönetim içerisindeki rolünü yeniden tanımladılar. Gençler protestolar ve gösterilerde öne çıkan, görünür bir rol oynayıp yönetimde değişim getiren enstrüman olarak, takip eden politik dönüşüm içerisinde genellikle tanımlanmadılar ve çoğu örnekte dışlandılar. Yeni politik süreçlerin ve kurumların inşası sırasında gençleri anlamlı ve belirli bir amaç doğrultusunda dahil etmemek, artan bir mutsuzluğa, genç politik aktivistler arasında dargınlığa, demokratikleşme süreçlerinin istikrarsızlaşmasına ve çatışma dinamiklerinin hızlanmasına sebep olabilir.⁹

Gençler ile barışı sağlama

Hükümetler ve karar alıcılar için yeni gelişen gençlerin katılımını kurumsallaşmış süreçlerle kolaylaştırmak için yeni yollar bulmak ve daha az geleneksel politik katılım formlarını entegre etmek gibi sorunlar çözülmez ise ülkelerin istikrarını ve güvenliğini tehdit edebilir. Özellikle iktidar boşluğu yaşayan ülkeler radikal unsurların ve öfkeli grupların nüfuzuna yatkındır. Gençler zorla ve mecburiyetten (ekonomik olarak örneğin) şiddet taraftarı olan gruplara dahil olabilirler.

Çevrimiçi Aktivizm

Sayıları gittikçe artan çevrimiçi, sosyal medya mecrası ve diğer web tabanlı araçlar gençlerin aktivizm ve katılımını büyük oranda destekleyen bir role sahip oldular. Gençlerin öğrenebileceği, dahil olabileceği, sosyal ve politik konularda mobilize olabilecekli bir araç sağlanmış oldu. Fakat, siberaktivizmin bir kişinin hayatı boyunca sürdürülebilir politik dahiliyete ne derece dönüştüğü hala belirsizliğini korumakta. ICT'lerin politik katılıma ne derece etkisi olduğu süregelen bir araştırmaya ihtiyaç duymakta.

Toplumsal Katılım

Geçtiğimiz on yıllardır, gençler kurumsallaşmış yapılardan (seçimler ve siyasi partiler gibi) giderek uzaklaşmakta ve daha fazla sonuç odaklı politik aktivizme yönelmekte. Sosyal medya'nın hayatımızda aldığı ol ve yeni ICT ve mobil teknolojilerin gelişmesi gençlerin içinde bulunduğu topluma daha yenilikçi ve yaratıcı yollarla dahil olmasının önünü açtı.

Sosyal Kalkınma için Toplumsal Katılım

Hal böyle olunca, gençlerin kalkınma gündeminin her seviyesine dahil olması daha fazla önem kazanmakta. Gençlerin katılımının sağlayacağı faydaların tanınmasının artmış olması hem gençlere fayda hemde daha geniş kalkınmaya olanak sağlar. Artan genç nüfus için resmi tanınırlık, gençlerin karşılaştığı işsizlik, eksik istihdam, yoksulluk, eşitsizlik, politik huzursuzluk ve sosyal dışlanma gibi sorunlara çözüm geliştirme noktasında fayda sağlayabilir.

Gençlerin kendilerini etkileyen gündelik sorunların çözümüne yönelik işbirlikçi, takım arkadaşı, lider ve karar alıcı olarak dahil edilmesi, gençlere ve içerisinde buldukları topluma fayda sağlayacağı gibi, toplumsal bağlı kuvvetlendirecek ve bireylerin daha katılımcı karar alma süreçlerine dair sosyal farkındalığını arttıracak ve toplumsal kurumların demokratik yönetişimine olanak sağlayacaktır. Bu dahil olma ayrıca gençlere katılımlarının içkin bir olgu olduğunun da mesajını verecektir. Katılım olmanın kapsamı çeşitli olmakla birlikte, dünyanın çeşitli yerlerinde gençler aktif olarak toplumsal katılıma gönüllülük, barış eforu ve spor aktiviteleri ile dahil olmakta. Toplumsal seviyede katılım genellikle gençlere bir amaç veya aktivite içinde aktif katılımın ilk tecrübesi olmakla beraber daha geniş ve ileri hayatboyu katılım için bir eşik görevi görmektedir.

Sonuç

Raporda basedilen 3 alandada, gençlerin topluma komple dahil olması, gençlerin aktif katılımına ve hükümetlerin taahütlerine bağlı. Gençlerin yaşadığı, deneyimlediği ana sorunların çözümleri ancak gençlerin karar alma süreçlerinde aktif ortaklığı ve kapsayıcı politikalarla mümkündür. Bu hususta, gençlerin, politika yapıcılarının ve kurumların kişisel rolleri açıkça belirlenmelidir. Gençler kendilerini etkileyen sorunların çözümünde ana role sahip olmalı iken özellikle ekonomik ve istihdam alanlarındaki sorunların yoğunluğu ile kendileri başedemezler, ve desteklenmelidirler.

Referanslar.

1. International Labour Organization, Global Employment Trends for Youth 2015: Scaling Up Investments in Decent Jobs for Youth (Geneva, International Labour Office, 2015). Available from http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/---dcomm/---publ/documents/publication/wcms_412015.pdf.
2. Ibid. Examples include Spain (53.2 per cent) and Greece (52.4 per cent).
3. President of the General Assembly, "Summary of the key messages, initiatives and proposals from the High-Level Event of the United Nations General Assembly to mark the 20th Anniversary of the World Programme of Action for Youth (WPAY) and to highlight Youth Priorities in the Post-2015 Development Agenda, held in New York on 29 May 2015" (New York, United Nations, 24 June 2015). Available from http://www.un.org/pga/wp-content/uploads/sites/3/2015/08/240615_Summary-of-key-messages-for-High-Level-Event-to-mark-the-20th-Anniversary-of-the-World-Programme-of-Action-for-Youth.pdf
4. Approximately three quarters of youth rely primarily on personal sources (family or friends) for funding to start a business in subSaharan Africa (77.7 per cent), in Latin America and the Caribbean (75.7 per cent), and in Eastern Asia, Oceania and Southern Asia (73.2 per cent). In the Middle East and North Africa, the figure is almost 70 per cent. See Jacqui Kew and others, Generation Entrepreneur? The State of Global Youth Entrepreneurship.
5. See the contribution by Amy F. Huziak in chapter two of the present publication.
6. Ibid.
7. Ibid.
8. Ibid.
9. United Nations Development Programme, Enhancing Youth Participation throughout the Electoral Cycle: A Good Practice Guide (New York, January 2013). Available from http://www.undp.org/content/dam/undp/library/Democratic%20Governance/Electoral%20Systems%20and%20Processes/ENG_UNYouth_Guide-LR.pdf